

Viken: Gode erfaringer med familieinvolvering i rus og psykiatri

- Involvering av familien i behandlingen bidrar ikke bare til å forebygge tilbakefall og innleggelseser, men reduserer også belastningen for familien.

Det uttaler Irene Norheim, spesialkonsulent ved Forsknings- og utviklingsavdelingen i Klinikk for psykisk helse og rus i Vestre Viken i en artikkel publisert på forskning.no i forrige måned.

“ Dette handler først og fremst om å gi de nærmeste en større forståelse for den psykiske lidelsen. Slik reduseres deres bekymringer og stress.

Ved Klinikk for psykisk helse og rus i Vestre Viken har de jobbet med utvikling av familieinvolvering som en systematisk del av behandlingstilbudet siden 2002. Erfaringen er at pårørende er en virkningsfull del av behandlingen.

Lite jobbet med

– Normalt fører det til store medieoppslag og protester når helsetjenesten unnlater å tilby behandling som har dokumentert god effekt. Om det ble allment kjent hvor virksom familieinvolvering i behandling av alvorlig psykisk lidelse er samtidig som det ikke tilbys, ville det bli tilsvarende protester, påpeker Norheim videre.

Til tross for den åpenbart gode effekten av å involvere familien i behandlingen er det få helseforetak som tilbyr dette på en systematisk måte. Behandlingsformen er i liten grad kjent, opplyser spesialkonsulenten.

Flerfamilie- eller enfamiliegrupper

I Vestre Viken har forskere og eksperter i mange år jobbet med å få tilbudt familieinvolvering som en systematisk del av behandlingstilbudet i Klinikk for psykisk helse og rus.

Det er opp til den enkelte pasient å velge hvem som skal involveres i behandlingen.

“ Å få innblikk og innsikt i hva den som er syk strever med, er noe deltagerne rapporterer som svært verdifullt.

Den syke får sammen med sine pårørende tilbudet i gruppe sammen med flere familier, kalt flerfamiliegruppe, eller som énfamiliegruppe, der de kun deltar selv.

Pasient og familiemedlemmer deltar i begge tilfeller sammen i behandlingen, og varigheten av familieinvolveringen tilpasses familienes enkeltes behov.

I noen tilfeller er det andre enn familien som står den syke nærmest. Det er

da mest relevant å involvere dem.

Kan møte motstand i begynnelsen

I Vestre Viken opplever behandlere at det ikke er uvanlig at den som er syk til å begynne med kan reagere med å avslå tilbud om at pårørende involveres i behandlingen.

– Dette handler først og fremst om å gi de nærmeste en større forståelse for den psykiske lidelsen. Slik reduseres deres bekymringer og stress. De blir bedre rustet til å gi støtte, og sjansen for at relasjoner brytes og den syke blir stående alene, blir mindre, forklarer Eva Marie Iversen som er spesialkonsulent ved FoU-avdelingen i Klinikk for psykisk helse og rus, Vestre Viken.

Pårørende får dele erfaringer

Fra 2002 og fram til nå har rundt 400 personer vært involvert i 26 slike flerfamiliegrupper. Hver gruppe møtes 1,5 time annenhver uke i 1,5 til 2 år.

Fra 2014 har det vært drevet rundt 40–45 enfamiliegrupper med cirka 130 personer involvert, fortrinnsvis ungdom og deres familier. Disse gruppene drives på dagtid over en periode på 4 til 12 måneder avhengig av familiens behov.

“ De blir bedre rustet til å gi støtte, og sjansen for at relasjoner brytes og den syke blir stående alene, blir mindre.

– Å få innblikk og innsikt i hva den som er syk strever med, er noe deltagerne rapporterer som svært verdifullt. De opplever det også som en stor hjelp å få snakket ut med hverandre om tanker og følelser rundt stress og kommunikasjonsproblemer som lidelsen har ført med seg, forteller Iversen.

Deltagere i flerfamiliegrupper rapporterer at det i tillegg er en stor støtte og hjelp å få mulighet til å utveksle tanker og erfaringer med andre familier som står i lignende situasjoner.

Forskerne håper funnene kan føre til at politikere og behandlingssteder

legger til rette for systematisk familieinvolvering. De oppfordrer også pasienter og pårørende som ønsker et slikt tilbud om å etterspørre dette ved gjeldende behandlingssted. (Kilde: forskning.no)

Hele saken kan du lese [her](#).

Tekst:

Bethi Dirdal Jåtun

Journalist